46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 466 Կ. ՊՈԼԻՍ. ՇՈՒՔՐԵՄԲԵՐ 24/6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1902 ՇԱԲԱԹ 5 ՇԱՊԱՆ 24 ԹՇՇՐԻՆԸ ԷՎՎԷԼ 1316

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԾԷՐԵԱՆ
ՀԻՄԱՆ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պոյ Ալի Մատսէի, 38
Խմբագրական ուղղուած գրութիւններ կա՛ւ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزیته‌در
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ
	Ցարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Դրասահմանի համար	25 ֆր	13 ֆ.

ՑԱՌԵՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՌԹԻՒՈՒՐԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԴԻԶԵԼ, ՄԻՄԻԱՅՆ ԴԻԶԵԼ

Առեւտուրի մէջ յաջողելու պայմաններուն մասին պէտք եղածը ըսինք արդէն ասկէ առաջ։ Այսօր պիտի չեշտենք այն մեծ սխալը զոր գործելու փորձութիւնը կ'ունենան ամէն անոնք որոնք քիչ շատ յաջողելու ճամբուն մէջ կը գտան ինքզինքնին։ Հարստանալ, միլիոններ դիզել, և ա՛ն ալ, այնքան կարճ ժամանակի մը մէջ որքան կարելի է երբեք երեւակայել։ Ամէն միակ մտածումը առեւտրական աշխարհի բոլոր գաւակներուն։ Ասիկա՝ խոստովանեցէք որ հիւանդութիւն մըն է որմէ քիչ բացառութեամբ ամէն ոք վարակուելու հարկին տակ կը գտնուի։ Մեկ մը հոգեկան անենչ դարձած է ան այս, այսօրուան ոգիէն դրսուն սերունդին։ Իրաւ որ ցաւալի է տեսնել թէ որքան մեր վաճառականները զբաղած ըլլալ կը Թուին այդ մտածումով, այնքան որ ասկէ զատ, ուրիշ շատ աւելի լուրջ մտածումներու համար ժամանակ իսկ չեն գտներ։ Անոնց մտածումները միայն ու միմայն իրենց գործին ու անկէց առաջ գալիք անագին յաջողու առանցքին վրայ կը դառնան։ Այս կերպով անա, դեղալու այս փափաքը որ ամէն սրտերու մէջ գոյութիւն ունի օգտակար նպատակներու համար, կիրքի մը կը փոխուի, խաղցնելով դատողութեան հետ ունեցած սուր կապերը։ Ասկէ զատ, մարդ մը որ տարուան չանքերու չնչին դրամի մը վարկ կը շահի, անանկ գաղափար մը կունենայ կը սկսի որ, իբրեւ թէ ամէն այլեւ մշանկնապէս ապահովուած բաներ մը ըլլային իրեն համար։ Գէց եղածէն շատ աւելի մեծ յոյսեր կը դնէ իր մասցիութիւններուն ու հնարամիտութիւններուն՝ քան թէ իրենց ու անկուն չանքերուն վրայ։ Ու անգամ մը որ քիչ մը վարկը աւելնայ, և կամ ունեցած գործին ծաւալը պէտք եղածէն քիչ մը աւելի դիմանալը զգայ, անխոհեմօրէն կ'ընդարձակէ գործը։ Այս կարգի մարդիկ, ձեռք ձգել ուզած տեղերնին հարստութիւնը կամ քիչ մը աւելի աղէկ գլուխ հանելը չունին։ Դիզելու կիրքն է որ ասոնց կը մղէ զանոնք, կիրք մը որ կը նշնչէ իրենց միտքը, և աւելին անոնց վրայ կ'իշխէ ալ։ Արդեւք մը չէ որ կը դնենք որպէսզի մեր վաճառականները չի հարստանան, միլիոններու տէր չեան, բայց միւսնոյն ատեն չենք կարծեր որ անոնց կանխահաս կործանումը տեսնել փափաքողներ ըլլան։ Սկսել քայլի մը արդիւնքը միշտ անհաղորդութիւն մը կ'ըլլայ. սխալ ուղղութեան մը հետեւանքը՝ միշտ անյաջողութիւն։ Այնքան ատեն որ մեր վաճառականները գիտեն ու պէտք եղածին պէս ըմբռնած են թէ միմիայն դրամ արտադրող մեքենաներ չեն իրենց, այնքան ատեն որ գիտեն թէ նիւթին գերին չէ որ պէտք ըլլան որ այնքան ատեն որ գիտեն զգաստութեամբ՝ մարդասիրել կեցուածքի գործածել իրենց հարստութիւնը՝ պիտի բաղձալիք որ մեր բոլոր վաճառականները միլիոնատէրներ ըլլային։ Միայն իրենց մանքին մէջ ունենալով դրամ(*) չունենալու գաղափարը, քանի որ իրենց գործին մէջ պահանջն է սա, բայց ոչ թեղանգնելէն խրտչիլ, որ առաջ դրամարկղին լեցնելու տենչով մը։ Ապանկ յանդգնութիւն մը կամ աւելի չիսակ պիտի ըլլար ասել, անթիւերուդ աճապարանք մը, առեւտրական ամբողջական կործանումի մը կը յանգի հակառակ պարագային։

Ինչպէս ուրեմն պիտի կրնան առեւտուրի մարդիկ ինքզինքնին պաշտպանել այս վտանգին դէմ որ գրեթէ ամէնուն կը սպառնայ։ Տարբերուա՛ն միայն մեծ վտանգ մին է, վտանգ մը զոր մէկ կարելի չէ խուսափիլ պարզապէս մեր մասցիութեան ու խոհեմութեան վատներով։ Շատ անգամ դիտուած է որ էն խոհեմ կարծուածներն են որ էն ցաւալի օրինակները կ'ըլլան անխոհեմութեան։ Որքա՜ն չրջահայեաց պէտք է ըլլալ ուրեմն։

Եթէ եբերք մարելի ըլլար դրամ՝ նէր թեւաձիգել, դիզքան մեծ վտանգի մը դէմ, ճանաչելի բանը զոր պիտի ուզէինք ընել, սա է թէ գալն առեւտրի մարդ իր գրամը վտանգի մէջ պէտք է կարծէ, ճշգրտօրէ վտանգի մէջ ըլլայ կամ ոչ։ Այն ատեն անանկ մէջ, պարզապէս դիպուածի կարգութիւնէն չատ աւելի կարեւոր կարգութիւններ մշակելու ճամբէ պիտի, ըլլայ՝ խիկ՝ իր ամբողջ էութիւնը պիտի զարգանէ, որոնց անմիջական արդիւնքը պիտի ըլլայ էջի մը դնել իր փափաքներուն։ Եզրակացնելու համար ըսենք որ եթէ կայ հարստութեան տիրանալու համար մը որ կրնայ ամենապահովը նկատուիլ ան ալ՝ երբեք չ՝ուղղիր է։

Մ. ԹՈՔՄԱՔ.

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Թ.

Տիկին Զապէլի քեռկանութեան վրայ ուրիշ բանակէզ մը տեղի ունեցաւ որուն մէկ քանի կէսերուն ներկամամբ կ'ուզեմ կարծիքս յայտնել։

Սատք է որ Հասկաքաղ-Դիւրերուկի ինչ ինչ դիտողութիւններ լեզուաբանօրէն ճիշդ են՝ բայց քերականութիւնի մը պարտադրք է լեզուին գործածական և ընդհանուր ձեւերը ներկայացնել, խնդիրը չէ թէ անոնք ինչ ատոմնան համաձայն են լեզուաբանութեան։ Լեզուներու մէջ նուիրագործուած սխալներ կան զոր կարելի չէ ուղղել քերականութեան որ և է դասագիրքով, և այդ պարագային ուրիշ բան չմնար բացի՝ բայց միայն քերականութիւնն ալ յարմարցնել լեզուին։ Անա ինչ որ բսած են Տէր և Տիկին Աստուած։

Ամէնէ և ամենէն աւելի ճիշտ են լեզուաբանօրէն քան ամէնէն և ամենէն։ Հայերէնը չրթնական է և ոչ էն առաջ միշտ մ կը հանէ. զոր օրինակ՝ ամ, ամբարտաւան, ամբարտաւան, ամբաստան, ամբոխ, ամբողջ, ամուսին, բամբիռ, համբերել, ամբողջ և ուրիշ խիստ բազմաթիւ բառեր որ գոյս կը հանդանեն։ Կան սակայն նոյնիսկ ն. դարձեն, անբան, անդիտան և. բառեր որոնք ն պահած են, բայց հաւանական է որ այսպիսիներ Թարգմանիչներու կողմէ շինուած նոր բառեր ըլլան, եթէ ոչ՝ եթէ ժողովրդեան բերանէն առնուած նոր բառեր ըլլային՝ անոնք ալ ապահովաբար ամբան, ամպիսան էն. ձեւերն առած պիտի ըլլային։

Հասկաքաղ-Դիւրերուկ կը պնդէ թէ Զայնաղիւրինն պէտք է ըսել և ո՛չ Տասարքիւրինն։ Ցաւոտի է թէ ձայնաշրջութիւնն ընելով կը հակադրի ժամանակի ընթացքին մէջ լեզուի մը այս ու այն տառերու, մասնաւորաբար բաղաձայններու հնչման կրած փոփոխութիւնները։ Այս փոփոխութիւնները սկսած են ամենահին ժամանակներէ ի վեր և ցարդ կը շարունակուին ամէն լեզուի մէջ ալ։ Մեր հասկցած ձայնաշրջութիւնն ահա այս է, (*) և հայերէնի բ, գ, դ, ֆ, ջ, պ, կ, ք, թ, ճ, ղ են. բաղաձայններն ահա այսպիսի ձայնաշրջութիւն մը կրած են որ տեղի տուած է ժամանակաւոր առեւտրական վէճերու։ Սակայն տարբեր բան է ինչ որ այսօր տարարքիւրին բանալով պիտի հասկնանք։ Տարարքիւրինն է տարբ լեզուի յատուկ բառ մը անոր համապատասխան հնչումներ ունեցող հայերէն տառերով գրել։ Մեր նախնիք երբոր Paulose հայերէն տառերով գրեցին Պաւլոս, ո՛չ թէ ձայնաշրջեցին այդ անունը՝ այլ պարզապէս տառադարձեցին։ տարբեր խնդիր է որ այդ անունը հին դարերէ ի վեր ձայնաշրջութիւն կրած է, և հիմակուան մեր հնչած ձեւով Պողոս (=Boghos) տառագիւ ձայնաշրջուածն է հին Պաւլոսին (=Paulos)։

Հիմա ալ երբ orange կը գրենք Օրանժ՝ պարզապէս կը տառադարձենք.

(*) Հասկաքաղ-Դիւրերուկ ինքն ալ իր գրուածներուն մէջ ձայնաշրջութիւնը տարբեր իմաստով մը չէ որ գործածած է. զոր օրինակ. ինչ է որ կը գրէ «Իսկ ինչո՞ւ ճամբոնդ» և թէ բառերուն մէջ, կը հնչուի՝ սա. դիտած ենք որ միայն այդ բառերուն մէջ է որ ա երկարքառ է և, կը ճնշուի ուրվեհեան ուրիշ տառի մը յայտնութիւն է։

(*) Դրամին պիտի նուիրենք մեր յաջորդ յօդուածը։

(*) — տառը զարմանալի դեր մը ունի մեր լեզուին մէջ. լեզուաբանական գնուութիւնները ցոյց կ'ուտան թէ ան չատ մը տառերու տեղը փոխանակած է դարերու ընթացքին մէջ (ինչպէս մ, ն, բ, պ, չ, ծ, ևն.)։ Կրնայ ըսուիլ թէ դեռ այս տառին հին հնչումը հասկցուած չէ ճշդիւ։

—Կ'ինդ զօրաքանին մէջ եմ։

—Հինգ տարուան համար։

—Այո՛, հինգ տարուան խոստմանդիր Ծառագրած եմ, ըսաւ մելամաղձոտօրէն Լիւսիէն. և կարելի չէ ինձի չափ շուտ արձանագրուած եմ, որպէս զի կարենամ՝ ուզած գնդակս ընտրել, քանի որ Բարիզէն հեռանալ չեմ փափաքիր երբեք։

Բոլէթ այս խօսքերը իր երիտասարդ ախրուհիին զգացումովը առաւ։

—Ա՜հ, կը տեսնէ՞ք, ըսաւ չանկարծ ուժգին. դո՛ւք ալ կը մտածէք ձեզի Օր. Ժանը։

Լիւսիէն տ՝ յնգպնի հառաչ մը ուշադիպի չարժում մը ըրաւ, որ խոստովանութիւն մը կ'ախտայայտէր որովհետեւ, կը տեսնէր թէ խնդիրը երիտասարդի մը կը փոխուի, ու վտահօրէն կը հասկնար աղջիկին մոլորանքը։

—Եթէ Օրիորդը հետս ըլլար այսօր, ձեզ տեսնելով ու խօսելով շատ երջանիկ պիտի ըլլար։ Ձեր պատճառով այնքա՛ն վշտացած է որ...

—Ինչ սիրառուով...

—Հայրը, իմանալով ձեզի պարտք տալը, ամենայն ինչ ընելու է որ ձեզ հետ ամուսնանայ։ Ինչպէս՝ ն՝ ա՛, դ՝ ա՛, ք՝ ա՛, ֆ՝ ա՛, կ՝ ա՛ էն» (Ընդհ. Օրացոյց Հիւանդանոցի 1902 էջ 149)։

զրկելը, հակցած է որ կը սիրէ ձեզի, ու ամէն չանք ի գործ դրած է ետ կեցնելու համար Օրիորդը։ Տարօրինակ խնդիրներ տարքած է, չատ մը ճամբորդութիւններ ըրած է, և դարձին իմացած է որ դուք զինուոր եղած էք։

Ան թուումը, Էմմանին եղբօրը վրայ խորին ապաւորութիւն մը ըրաւ։

—Հիմա Գ. Լարոշը կը կարծէ որ, Օրիորդը ալ չի՛ մտածէր կոր ձերին վրայ, շարունակեց ապասուէին. որովհետեւ, բանական ատեն կայ որ, Օրիորդը ալ ձեր անունը արտասանած չէ անոր առջեւը։

—Ձեմ կրնար ես Գ. Լարոշին գալ, ըսաւ Լիւսիէն, յուշմունքէ շնորհած դէմք մը առնելով։ Ինծի՞ա ըսածներդ եւ բարը, կը հակոտի որ, գնալովս ծերիշ կարգ մը նեղութիւններու ապասնա պիտի ըլլամ։

—Ժանին հօրը չի պիտի ներկայանար երբէք, գրգռեսաւ կրնար ըլլալ որ անիկայ աղջիկին պէս չի խաբուեր իր Էմմանին հետ ունեցած նամուսեանէն։

—Զե՛մ ըսեր որ տուն եկէք, ըսաւ Բոլէթ. բայց Օրիորդը կրնա՛յ ուրիշ տեղ մը հանդիպիլ կամ ժամադիր ըլլալ ձեզի, եթէ ապառ էք։

—Ուզած տեսս կրնա՞մ ձգատ ըլլալ՝ ծառայութեան ժամերէս, ու պահպանութեան համար որոշուած օրերէս զատ։

—Լա՛ւ ուրեմն, չա՛տ դիւրին պիտի ըլլայ տեսութիւնը։ Օրիորդն ալ, ուզած տեսնը կրնա՛յ ինծի հետ դուրս ելլել... Մինչեւ ուրախ պիտի ըլլայ որ։

—Ես ալ ա՛տ կ'ուզեմ։

—Կիրակի՛ օրը, եթէ կը հաճիք... Կիրակի օրերը ազատ ենք անուշա։

—Մինչե՛ւ իրիկուն։

—Անառատն կանուն, Օրիորդը ինծի հետ դուրս կ'ելլայ, եկեղեցի երթալու համար։ Ճամբան կամ եկեղեցին գտնուեցեք։

—Այո՛, ապէ՛կ կ'ըլլայ։

—Օրիորդին կրնա՞մ ըսել հաստատապէս։

—Արնա՛ք, ըսաւ Լիւսիէն։ Կը խոստանամ գալ։

—Մինչ չափազանց գոհ եմ։ Օրիորդն ալ խիստ երջանիկ պիտի ըլլայ... Ուրա՛մն, կիրակի՛, Գ. Էմմանա, որոշուա՛ծ է։

—Այո՛, կիրակի՛։

—Նորէն տեսութի՛ւն Պարոն Էսմանա...

—Հաճայքո՛վ...

* * *

Լիւսիէն ապասուիին հեռանալը դիտեց պահ մը, ու ինքն ալ իր կարգին սկսաւ առաջ քալել, իր նոր կեանքին մանրամասնութիւններուն վրայ խորհելով։

Ահա չգիտցի զինքը, կ'ըսէր ինքնին՝ կարծես խեղդելու համար խիղճին ձայները։ Ես չեմ որ գայթ իրեն, ու ինքզինքս Էմմանոյ վարձկացուցի... Ճանչանքը իմիս չէ՝ եթէ երկու եղբայր իրարու կը նմանինք...

Ինքնին վերջապէս կարգ մը պատճառաբանութիւններ շինեց՝ որոնց կերթընկալով որոշեց խեղդել այդ դերը։

—Ասոնցմէ դատ, չէ՞ մի որ եղբայր ենք։ Ինչպէս դարձեալ նայելով թէ, եթէ Օր. Լարոշ ազատ ինձի տեսած ըլլար, անտարակոյս զիս պիտի սիրէր առաջին անգամ։ Էմմանոյ ինէ առաջ անոր հանդիպելու բաղդը ունեցեր է, ահա՛ բոլորը։

Ու քիչ մը մտածելէ ետքը.

—Աւելի վատահ ըլլալու, խնդիրը աւելի չտկելու համար, կիրակի օրը պիտի երթամ. նայինք ի՞նչ պիտի ըլլայ... Էմմանոյ չա՛տ հեռուն է՝ ու աւելի հեռու պիտի երթայ քանի մը օրէն... Երբ մէյ մը երթայ Ամերիկա, ալ հոն պիտի մնայ. ա՛տ է իր պարագը։ Ան ատեն չատ յարմար առիթ մըն է ինծի, ու չպիտի փախցնեմ անշուշտ, քանի որ բարի աղջիկ մըն է ժան...

Ամ՛ այնչ դժբաղդութիւն է սակայն զինուոր ըլլալս... Բայց վերջապէս ինչ փոյթ։ Եթէ կարենամ մինչեւ ազատումս ժանը կապել ինծի... ո՞վ գիտէ։

* * *

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ
(Շարունակելի)

)(50)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷՅԻ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՒՆԸ

ՄԱՐԳ ՄԱՐԻՕ

ՍԻՐՈՅ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

Է.

ԱԼԵՔՍԻԱԼԻՍԷԼ՝ Լիւսէնպուրկ

—Ես Օրիորդին հետ էի։ Ճիշդ սաներկու տարի եղաւ Պ. Լարոշին ալ մանելս, ըսաւ Բոլէթ։ Տանը՝ կիս արեկան էի երբ մտայ. ճիշդ ան տարին ուր դուք ալ միեւնոյն տունը կը բնակէիք մեզի հետ, ու դուք, ձեր առաջին հաղորդութիւնը տարբ Օրիորդին հետ։

—Այո՛... այո՛... կը յիշեմ։ Հիմա՛ աղէկ կը մտաբերեմ ձեզի։

—Ու ես ալ չափազանց երջանիկ եմ այսօր հանդիպելուս ձեզի... Մենք չենք՝ դիտեր որ դուք Բարիզեան գունդի մը մէջ ք...

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Հայերէն թարգմանութեամբ

Կը ծախուի Պոյ Ալի Ճատէսի «Իքտամ» և «Մանզումէ» տպարաններուն կից (Վաթան) գրատան մէջ թիւ 38։

Գին 40 փարայ
Գաւառներու համար 60 փարայ.

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԱՆՀԱՏԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ

Մ. ԲԷԼԸԴԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՆԸ

Ֆրանսայի ծովային նախարարը Մ. Բէլբդան վերջերս ամբասանուեցաւ յանցանքով թէ՝ կ'ուզեցնէ շինութիւնը այն մարտանաւերուն, որոնց շինութեան որոշում արուած է զանազան ծրագիրներու համեմատ։ Ֆրանսերէն թերթերէն գլխաւորները բուռն կերպով կը քննադատեն այս զանցառութիւնը, և կը պարսաւեն Մ. Բէլբդանը՝ այն վարմունքին համար որով կ'ուշացուցի յապաղեցնել շինութիւնը «Թաթրի»ն՝ «Ժիւգիս», «Վիպէռթէ» և «Պէռիթէ» մարտանաւերուն։ Այս նաւերը կը շինուին անհատական նաւարանեներու մէջ։ Երբ այս մարտանաւերու շինութեան պայմանագիրը պիտի կնքուէր, որոշուեցաւ կառավարութեան կողմէ որ, ճարտարագէտներ դրկուին զրան հայթայթող գործարանները՝ քննելու համար բոլոր զրահները և զանոնք վաւերացնելու։ Մ. Բէլբդան ինքզինքը չկրնալ խաբելուն համար նաւերուն շինութիւնը ստանձնողներուն հետ կնքուած պայմանագրութենէն, կը ջանայ գործերը ձգձգել, խորհուրդ տալով ճարտարագէտներուն որ հնարք եղածին չափ յետաձգեն իրենց քննութիւնը և յայտնելիք կարծիքը, զրահներուն մասին։

Իսկ «Տէմոքրատ» յանանուն մասին, որ կառավարական նաւարանի մը մէջ կը շինուի, «Թան» կ'ըսէ թէ՝ Մ. Բէլբդան եթէ ուզէ կրնայ անոր շինութիւնն ալ դանդաղեցնել, սակայն միւսներուն համար արգելքներ հանել կ'աշխատի միայն, քանի որ չի կրնար կնքուած պայմանագիրները չնչել։ Մ. Բէլբդանի այս գործը իրաւամբ քննադատութեան առարկայ կը դառնայ, և կը կարծուի թէ, անիկա ուշագրաւ հանգամանք մը պիտի առնայ հետզհետէ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍԻԱՄ

Բոլինէնի երեսփոխանը Մ. Տելքասէի, կը բողոքէ Սիամի հետ կնքուած դաշնագրին դէմ, առարկելով թէ առուղղակի սպառնալիք մըն է

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՏՊԱՐԱՆԷՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Հայերէն թարգմանութեամբ

Կը ծախուի Պոյ Ալի Ճատէսի «Իքտամ» և «Մանզումէ» տպարաններուն կից (Վաթան) գրատան մէջ թիւ 38։

Գին 40 փարայ
Գաւառներու համար 60 փարայ.

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԱՆՀԱՏԻ

Հնդկաչինի վաճառականութեանը, գաղթականութեան և երկրին ելմտական վիճակին համար։ Ամէն զարմանալի դարձնելու Նաև Ֆրանսայի գործելու ազատութիւնը Լաոսի մէջ և Քամպոճի ու Ռուչինչին քաղաքները կը զրկէ վերին Լաոսի հետ առևտուր ու ապահով վաճառականութենէ մը։ Մ. Տըլօնքը կը յայտնէ նաև թէ՝ այդ դաշնագիրը պատճառ պիտի ըլլայ Սիամի հետ բանավէճեր ունենալու միջոց, որոնց հետեւանքը պիտի ըլլայ վերջապէս պայքար մը։ Մ. Տըլօնքը կը ծանուցանէ թէ, Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում մը պիտի ընէ այդ դաշնագրին մասին։

ՌՈՒՍԵՐԸ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ

Ասիական Ռուսիոյ սահմանակից երկիրներուն մէջ գտնուող Մանչուները քիչ տեսնէն պիտի մացուին ռուսական վարժարաններուն մէջ, կրթութիւն ստանալու համար։ Ռուս լրագիր մը սակայն, կ'ըսէ թէ՝ Քորէացիները բուլորվին իրենց լեզուն պիտի սորվին ազգային, լեզուական նոր մէթոտի մը միջոցաւ։ Այդ լրագիրը կ'ըսէ նաև թէ, Քորէացի ուսանողներ, աստեն մը Գազան բնակելէ ետքը, հոնտեղի վարժարաններուն մէջ (Ամերիկա) ռուս ուսուցիչներուն օգնութիւնովը կրցան յաջողիլ նոր այբուբէն մը հնարել, իրենց գործածութեան համար։ Ասիկա Ռուսիոյ մէկ յաղթանակն է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՏԱՆԻՄԱՐՔԱ

Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը բանախօսութիւն մը ընելով Քասէլի մէջ, հիւսիսներու սպաներուն կողմէ արուած հաղկերոյթի մը առթիւ, գովեց Բրուսիոյ արքայական գերդասանը և անոր օգտաշատ պետը՝ Վիլհելմ կայսրը։ Իշխանը խօսելով անկեղծօրէն բարեկամական այն յարաբերութեանց վրայ, որոնք գոյութիւն ունին դանիական արքունիքին ու գերման կառավարութեան միջև, յոյս յայտնեց որ այդ յարաբերութիւնները օ՛չ միայն պիտի յարատեւեն ապագային մէջ, այլ աւելի սերտ պիտի ըլլան։ Իշխանը իր բանախօսութիւնը աւարտեց, բժշկ մը պարպելով Վիլհելմ կայսեր հեռագիրներու գունդին հրամանատար չնորհակալութիւն յայտնեց գահաժառանգ իշխանին, իր ուսած այցելութեան համար։ Յետոյ գահաժառանգ իշխանը, իր տիկնայ, գեղեցիկ բժշկ մը նուիրեց իր պատկանած գօնդին ազատներուն։

Կ'ըսուի թէ Վիլհելմ կայսրը յառաջիկայ տարուան սկիզբը փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ Տանիմարքայի արքունիքին։ Կ'ըսուի նաև թէ Զարը միջամտեր է, որպէս զի Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը Գերլին այցելէ, հակառակ 186կի իշխանակներուն և Շլեզվիկ-Հոլշթայնի կցման։ Նիքոլա Բ. ասիկա սեակ մը նախընթացը կը նկատէ ուրիշ նմանօրինակ այցելութեանց, որոնց կատարումը փափաքելի կը համարի, ընդհանուր խաղաղութեան տեսակէտով։

ՀՈԼԱՆՏԱՑԻ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Վերջին շաբաթներուն մէջ, գանազան թերթեր հրատարակեցին յօդուածներ՝ որոնք սա վերնագիրը կը կրեն. «Մեծ քաղաքներու անտեսական տագնապը։ Այս բացատրութիւնը չափազանցուած բան մը չունի իր մէջ։ Քաղաքապետական իշխանութիւնները, որոնք կը զբաղին այս միջոցիս համայնքներու պիւտճէներով, չեն գիտեր թէ ինչպէս պէտք է հանդարտակրելի անոնց ելեւմուտքը։ Հասոյթի նուազումը, ուրկէ չէր կրցած խուսափիլ անցեալ տարի Մեթերտամ, կը սպառնայ բոլոր մեծ քաղաքներուն։

Այս անընկալ կացութեան պատճառն է, գլխաւորաբար, աղքատ դասակարգին բազմացումը, որ կը պարտադրեցնէ մեծ քաղաքները, հատատելու նոր դպրոցներ և զանոնք պահպանել, հանրային օգնութեան նպաստը ամեցնել, դեղ հայթայթել, մինչդեռ միւս կողմէ հասոյթները կայուն կը մնան, քանի որ աղքատ դասակարգը չի կրնար տուրք վճարել։ Ուրեմն պատահական և ժամանակաւոր պատճառներէ առաջ եկած չէ այս կացութիւնը։

Քաղաքապետական խորհուրդները, մասնաւորաբար Ամսթերտամի, Ռոթերտամի և Կրօնինկի խորհուրդները ուրիշ բան չեն գտներ այս կացութիւնը դարմանելու և ներկայ դժուարութիւնները բառնալու համար, բայց եթէ դիմել պետութեան օգնութեանը։ Արդ, պետութիւնը կրնայ օգնութիւն ընձեռել նիւթական դժուարութեան մէջ գտնուող քաղաքներուն, քանի մը պայմաններով, որոնց գործադրութիւնը ինքնին ուրիշ դժուարութիւններ ունի իր մէջ։ Գէաք է սպասել յաջող ելքի մը։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Աստրուհունգարիոյ պատերազմական նախարար Պարոն Քրիմակեր, Հունգարիոյ պատերազմական նախարար Մ. տը Ֆեյէրվարի և ուսարիական ազգ. պաշտպանութեան նախարար Մ. տը Վէյսերչիմպ հակտ. 31ին գումարուեցան, վերջնականապէս որոշուելու համար թէ ինչ ընթացքի պիտի հետեւին, բանակին զօրքերուն թիւը աւելցնելու խնդրին մասին։ Որոշուեցաւ անյաջողութեան մատնել վերջերս երկու Խորհրդարաններուն առաջարկուած օրինագիծը, որ այնքան բուռն ընդդիմութեան մը հանդիպած էր Բէրթայի մէջ։ Ուսարեւ-հունգարական կառավարութիւնը մատչիր է ուսարական և հունգարական Խորհրդարաններուն ներկայացնել զինուորական նոր օրինագիծ մը, 10 տարուան համար, որուն համաձայն բանակին թիւը 103,500էն պիտի բարձրանայ 123,500ի։ Նախարարները հակամէտ են այս տարի չաւելցնելու զօրքերուն թիւը, բայց կայսրը բացարդ կամք յայտներ է այս տարի քուէարկել երկար տանիլ է վեր անհրաժեշտ դատուած օրինագիծը, զօրքերուն թիւը աւելցնելու մասին։ Հաւանական է որ այս երկրորդ օրինագիծն ալ ծանր դժուարաւորութեան բաղխի երկու Խորհրդարաններուն մէջ, քանի որ ձեւով միայն տարբեր է առաջինէն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊՐԷՄԷՐՀԱՎԸՆ, Նոյեմ. 4.— Քօլէրայի ներժուծման առաջքը առնելու համար, Սուրիոյ և Պաղեստինի նաւահանգիստներէն եկող նաւերը առողջապահական քննութեան պիտի ենթարկուին։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կոմս Թոլսթոյի որդին կը հերքէ այն լուրը որ կ'ըսէր թէ իր հայրը թոքատապէ կը տառապի։ Կոմս Թոլսթոյ վերջերս միզարգելութենէ քիչ մը նեղուեցաւ, բայց հիմա ազէկ է։

ԲԱՐԻԶ.—Բէմոի մօտ երկաթուղիի արկած մը պատահեցաւ. 10 հոգի վիրաւորուեցան, որոնց երկուքը՝ ծանրապէս։ Վիրաւորներուն մէջ կը գտնուի Մ. Շարլ Հանոչօ, նախկին արտաքին գործոց նախարարին եղբայրը, որուն սրունքները կոտրեցան։ Վիճակը շատ ծանր է։

—Այս առաւօտ կատարուեցաւ կոմս աք Տէսնի և Մ. Ժէռօ Ռիչարտ ծանուցեալ մենամարտը Մերկորդ փոլէնի, Մ. Ժէռօ ալ բաղուկէն սուրով թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։

—Պորդոյնէը գաւառին դատարանը կը փնտռէ այն անձերը որոնք ժողովուրդը յորդորած էին իր դրամները ետ առնել Խնայողական տնտուկէն։

ԲԵՇԴԱ.—Օրթերթերը ծանուցին թէ Սերպիոյ թագաւորը մտադիր է Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր այցելութիւն մը տալ Բէշդայի մէջ։ Հունգարիոյ հեռագրական գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ այս մասին բան մը չի գիտցուիր դեռ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլ. կառավարութիւնը Թրանսվալի չնորհեց երկու միլիոն ստերլինի նոր գումար մը, որով պատերազմի երեսէն Գէշէրներու կրած վնասներուն հատուցման գումարը բարձրացաւ հինգ միլիոն ստերլինի։ Այս կարգադրութեամբ Գէշ զօրավարները այլևս նպաստ հաւաքելէ պիտի դադրին վերջնականապէս։

ՊԵՐԼԻՆ.—Հէսի իշխանին Բարատաղի իշխանին աղջկան, Բոնիոնի իշխանուհիին հետ նշանուելուն լուրը պաշտօնապէս կը հերքուի։

—Գերման կայսրը Լոնտոն գտնուած միջոցին պիտի տեսակցի անգլ. նախարարներուն և մասնաւորապէս Մ. Զէմպրլէյնի հետ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Այսօր Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր նախագահութեան տակ մեծ խորհուրդ մը գումարուեցաւ, ուր որոշուեցաւ յետաձգել զինուորական ապառազինութեանց յաւելման ծախքերը։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

միմիայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յայտուկէ, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը ստանան։ Աշխարհաբար Նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

ՆԸՇԱՆ

Ումուրը մէկմուրիկէթլերինտէ վէ թագիպ վէ թէնքիրի էշգրեա իլէ սարի խուշուսաթտա միշահէա օլան հիւանը խրատէթ վէ դայրէթլերինէ միւքնաֆաթէն ծանսարմա տարիխի թաշրա մուհասէպա տթիգէսինէ մէհմուր պինպաչը ըրի. Ալի Ղալիպ վէ սէվգ մէհմուրը մուավինի բիրտաէ եիւզպաչը Պիւրնեէատին էֆ.ներէ սէօրսինէիւ թիւթպէտէն Օսմանի, վէ Թէֆիի էվրագ մէհմուրը բիտաէ միւլազիմի էվվելի Զիվէր էֆ.նէ Թէպսիլէն բիւթէր մէղքիւրէսէն Մէհմէտի նիշանը ալիւերի ինան պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Թուրք թերթերը կ'ըսեն թէ Լիվատիայէն վերադարձող Օսմ. մասնաւոր պատուիրակութիւնը Վեհ. Սուլթանին մատուցած է Զարին մէկ ինքնագիր նամակը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— «Տէօյչ Լէվանթէ Լինիէ» շոգենաւային ընկերութեան «Թէրապիա» շոգենաւին Ա. անգամ ծով իջուցելուն առթիւ ճաշ մը տրուած էր անոր մէջ ի պատիւ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին։ Այս առթիւ հեռաւոր հեռագիրները փոխանակուեցան Գերմանիոյ Վիլհէլմ կայսեր և Ֆէրտինանտ իշխանին միջև։

«Իմ ընդհ. հիւպատոսս տեղեկացայ Ձեր Բարձր Իշխանութեան այցելութիւնը «Թէրապիա» շոգենաւին, և այս առթիւ Ձեր ըրած սիրուն խօսքերը։ Ձեր բարձր իշխանութեան կը հաղորդեմ իմ մասնաւոր շնորհակալիքս այն զգացումներուն համար զորս արտայայտեցիք իմ անձիս նկատմամբ ինչպէս նաև Գերմանիոյ և Պուլկարիոյ տնտեսական յարաբերութեանց համար ունեցած համակրանքին առթիւ։ ՎԻԼՀԷԼՄ»

«Իմ մասնաւոր շնորհակալութիւնս Ձեր Վեհափառութեան սիրուն հեռագրին համար ուր գոհութեամբ կը տեսնեմ թէ «Թարապիա»ի մէջ արտասանած խօսքերս բարեկամական արձագանգ մը ունեցած են։ ՖԷՐԴԻՆԱՆԴ»

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.— Ռուսիոյ Զարը հեռագիրով շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին որ անոր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորութեան հեռագիր մը ուղղած էր։

ՍՈՒՐԲԷի Հիւմաեուանին (Կայս. կարատան) համար Էվգավի նախարարութիւնը այժմէն պատասխանութիւններ կը տեսնէ և 58 անուններ պատրաստուած է։

ՊԵՏԱԿԱՆ խորհուրդին Օսմանեան ճիւղին նորընտիր դերնախագահ Նուրի պէյ, կայս. Պալատ երթալով իր երդմնագիրութիւնը մատոյց։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ.— Կ. Պոլսէն «Բէթէր Լոյս»ի կը հեռագրեն նոյեմբ. 1 թիւով.

«Պոլսոյ սերպիական դեսպան զօրավար Սավա Կրուիչ, վերջին ուրբաթ օր Սէլամլըքի տրամոյութիւնեներէն եաք պահիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայութեան ընդունուելու։

«Սերպիոյ ներկայացուցիչը իր թագաւորին և թագուհիին շնորհակալիքը յայտնեց Վեհ. Սուլթանին, որ բարեհաճած էր հրամայել Բօսնիայի ընդհ. կառավարիչին որպէս զի իվրանիէ երթալով իր կողմէն ողջունէ Սերպ արքայական ամուլը։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ.—Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ Վեհ. Սուլթանը Օսմանիէի սկանակուռ պատուանշանը չնորհած է Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխրովաքի կոմսին։

ԱՆԴԼԻՈՑ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ երկուշաբթի ընդունելութիւն մը պիտի կատարուի դեսպան Սըր Նիքոլսն Օ'Բրոնորի կողմէ։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.— Տրապիզոնի նահանգի նաւահանգիստներուն մէջ, Պոլսոյ քարիւղի մթերանոցներուն պէս, քարիւղի մթերանոցներ հատատելու համար, 40 տարուան մենաշնորհ խնդրեց Մեսանիկի վաճառականներէն Ապտի էֆ. Իբէքի։

ԲՈԼԷՐԻԱ.— Եգիպտոսի մէջ առջի օր 17 դէպք և 13 մահ։

ՇԱՄԲԱՆԵՐՈՒ տուրք չպիտի վճարեն գիւղերու գիւղերապետները, իսկ չուկաներու պահապանները պիտի վճարեն այդ տուրքը։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ կոչուած զինուորներու և զինուորականներու որբերուն և այրիներուն դիզուած ամսականները, Կայս. Իրատէով մը, պիտի հատուցուին տուրքի փոխարէն մաքսատուներուն թողուած ապրանքներէն (էշեայի այնիէ)։

Այս բանին համար հարկ եղած բանակցութիւնները աւարտած ըլլալով, նոյն ապրանքները պիտի դրկուին զինուորական Հանգամանի Թշակի Սըն. տուկին։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ Գրուսայի և Սէլանիկի երկրագործական վարժարաններուն աշակերտները տակաւ կը բազմանան, որոշութիւն խնդրեց Բ. Դռնէն որպէս զի այդ աշակերտներէն հարուսաները ամսաթոշակ վճարեն։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ պաշտօնեաներու երաշխաւոր եղողները չպիտի կրնան տակից եաք փոխառութիւն ընել իրենց ստացուածքին մէկ մասը կամ ամբողջը գրաւի դնելով, և կամ զանոնք բաղարար Մ. տը Ֆեյէրվարի և ուսարիական ազգ. պաշտպանութեան նախարար Մ. տը Վէյսերչիմպ հակտ. 31ին գումարուեցան, վերջնականապէս որոշուելու համար թէ ինչ ընթացքի պիտի հետեւին, բանակին զօրքերուն թիւը աւելցնելու խնդրին մասին։ Որոշուեցաւ անյաջողութեան մատնել վերջերս երկու Խորհրդարաններուն առաջարկուած օրինագիծը, որ այնքան բուռն ընդդիմութեան մը հանդիպած էր Բէրթայի մէջ։ Ուսարեւ-հունգարական կառավարութիւնը մատչիր է ուսարական և հունգարական Խորհրդարաններուն ներկայացնել զինուորական նոր օրինագիծ մը, 10 տարուան համար, որուն համաձայն բանակին թիւը 103,500էն պիտի բարձրանայ 123,500ի։ Նախարարները հակամէտ են այս տարի չաւելցնելու զօրքերուն թիւը, բայց կայսրը բացարդ կամք յայտներ է այս տարի քուէարկել երկար տանիլ է վեր անհրաժեշտ դատուած օրինագիծը, զօրքերուն թիւը աւելցնելու մասին։ Հաւանական է որ այս երկրորդ օրինագիծն ալ ծանր դժուարաւորութեան բաղխի երկու Խորհրդարաններուն մէջ, քանի որ ձեւով միայն տարբեր է առաջինէն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊՐԷՄԷՐՀԱՎԸՆ, Նոյեմ. 4.— Քօլէրայի ներժուծման առաջքը առնելու համար, Սուրիոյ և Պաղեստինի նաւահանգիստներէն եկող նաւերը առողջապահական քննութեան պիտի ենթարկուին։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կոմս Թոլսթոյի որդին կը հերքէ այն լուրը որ կ'ըսէր թէ իր հայրը թոքատապէ կը տառապի։ Կոմս Թոլսթոյ վերջերս միզարգելութենէ քիչ մը նեղուեցաւ, բայց հիմա ազէկ է։

ԲԱՐԻԶ.—Բէմոի մօտ երկաթուղիի արկած մը պատահեցաւ. 10 հոգի վիրաւորուեցան, որոնց երկուքը՝ ծանրապէս։ Վիրաւորներուն մէջ կը գտնուի Մ. Շարլ Հանոչօ, նախկին արտաքին գործոց նախարարին եղբայրը, որուն սրունքները կոտրեցան։ Վիճակը շատ ծանր է։

—Այս առաւօտ կատարուեցաւ կոմս աք Տէսնի և Մ. Ժէռօ Ռիչարտ ծանուցեալ մենամարտը Մերկորդ փոլէնի, Մ. Ժէռօ ալ բաղուկէն սուրով թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։

—Պորդոյնէը գաւառին դատարանը կը փնտռէ այն անձերը որոնք ժողովուրդը յորդորած էին իր դրամները ետ առնել Խնայողական տնտուկէն։

ԲԵՇԴԱ.—Օրթերթերը ծանուցին թէ Սերպիոյ թագաւորը մտադիր է Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր այցելութիւն մը տալ Բէշդայի մէջ։ Հունգարիոյ հեռագրական գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ այս մասին բան մը չի գիտցուիր դեռ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլ. կառավարութիւնը Թրանսվալի չնորհեց երկու միլիոն ստերլինի նոր գումար մը, որով պատերազմի երեսէն Գէշէրներու կրած վնասներուն հատուցման գումարը բարձրացաւ հինգ միլիոն ստերլինի։ Այս կարգադրութեամբ Գէշ զօրավարները այլևս նպաստ հաւաքելէ պիտի դադրին վերջնականապէս։

ՊԵՐԼԻՆ.—Հէսի իշխանին Բարատաղի իշխանին աղջկան, Բոնիոնի իշխանուհիին հետ նշանուելուն լուրը պաշտօնապէս կը հերքուի։

—Գերման կայսրը Լոնտոն գտնուած միջոցին պիտի տեսակցի անգլ. նախարարներուն և մասնաւորապէս Մ. Զէմպրլէյնի հետ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Այսօր Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր նախագահութեան տակ մեծ խորհուրդ մը գումարուեցաւ, ուր որոշուեցաւ յետաձգել զինուորական ապառազինութեանց յաւելման ծախքերը։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

միմիայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յայտուկէ, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը ստանան։ Աշխարհաբար Նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

ՆԸՇԱՆ

Ումուրը մէկմուրիկէթլերինտէ վէ թագիպ վէ թէնքիրի էշգրեա իլէ սարի խուշուսաթտա միշահէա օլան հիւանը խրատէթ վէ դայրէթլերինէ միւքնաֆաթէն ծանսարմա տարիխի թաշրա մուհասէպա տթիգէսինէ մէհմուր պինպաչը ըրի. Ալի Ղալիպ վէ սէվգ մէհմուրը մուավինի բիրտաէ եիւզպաչը Պիւրնեէատին էֆ.ներէ սէօրսինէիւ թիւթպէտէն Օսմանի, վէ Թէֆիի էվրագ մէհմուրը բիտաէ միւլազիմի էվվելի Զիվէր էֆ.նէ Թէպսիլէն բիւթէր մէղքիւրէսէն Մէհմէտի նիշանը ալիւերի ինան պույրուլմուշ տրը։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

Թարգմանեց ՊԱՍԻՄ

ԿԱՐԴԱԼ ԵՐԲՈՐԴ ԵՐԵՍԸ

ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՔ ԹԻՒԵՐԸ

36—120

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Ընթերցողները կը յիշեն անշուշտ այն խստաշունչ ոճրագործութիւնը որ Ուշլիս 13ի կիրակի օրը եղեր էր գրուն մէջ զոհ դացին ողբացեալ Վահան էֆ. Մամասեան և Սարգիս էֆ. Ֆեբրահեան։

Ոճրագործութիւնը անմիջապէս ձերբակալած էր մարդասպանը, Մուհաիր Մէհմէտը, որ նախնական հարցաքննութիւններէ եաք բանը կը մնար։

Երէկ, Եղեռնադատ ատեանին առջև տեղի ունեցաւ ոճրին դատավարութիւնը և վկաներ ունկնդրութենէն եաք դատարանը 15 տարուան թիապարտութեան վճիռ արձակեց մարդասպան Մուհաիր Մէհմէտին դէմ, նկատելով որ յիշեալը առանց կանխամտածութեան գործած էր այս կրկնակ ոճիրը։

ԱՆԶՆԱՄՊԱՆ.—Խսգիլ. Այնալը Գալագ Թաղը բնակող Բօսֆորոյի Եուսուֆ Զիա առջի օր ինքզինքը վառանգաւոր կերպով վիրաւորեց դաշոյնով կուրծքին վրայէն։ Ոստիկանութիւնը անձնասպանութեան վայրը փութալով թէեւ հարցաքննեց Եուսուֆը, սակայն խօսելու անկարող վիճակի մէջ էր սա։ Անձնասպանութեան պատճառը տղայութիւնը կ'ենթադրուի, որովհետեւ գրպանէն 10 փարա միայն գտնուած է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ—Եանեսի, Էրկերիի և Պէրտիի մէջ կիրակի գիշեր երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան առանց վնասակար արդիւնքի։

ԱՂՔԱՏԻ ՄԸ ՇԱՀԱՏԱՒՈՐԻՆԸ.—Մուրացիկ մը որ մարդ ծեծելու կ'ելլայ, օրավհետեւ ան... մանրուք չունէր։ Ահա պատմութիւնը, ապահովագրական ընկերութեան մը պաշտօնեայ Մ. Նորժ Քրիկէր երբ երէկ գիշեր Բերայի մեծ փողոցէն կ'անցնէր, Աղաճամիի առջեւ անոր ներկայացաւ Սթըրանճայի քէօր Բանայօթ մուրացիկը և ողորմութիւն խնդրեց։ Մարդը առարկեց որ մանրուք չունի. սարը վրայ մուրացիկը բարկացած յարձակեցաւ Մ. Քրիկէրի վրայ և իր ձեռքի դաւազանովը անոր գլխուն հարուածներ իջեցուց։ Զարգրոնը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորին վիճակը ծանր է։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Մաքէֆէի հեռագրական պաշտօնեայ Նիհատի էֆ. առջի գիշեր արեան համախառնումէ մը յանկարծամահ եղաւ։

ԻԶՄԻՐի եղեռնադատ ատեանը յառաջիկայ շաբաթ օր պիտի դատէ Եսայի Եսայանի պղծանիչները։

ՈՃԻՐ.—Մկիւտարի Թօփ Թաշ թաղն մէջ առջի գիշեր կառնպան Ալի և Ջրհանկիր Իզզէթ կռուի բան եղան, որու միջոցին Ալի իր դաշոյնը քաշելով ծանրապէս վիրաւորեց հակառակորդը։ Ոճրագործին կինը որ ներկայ էր այս արիւնռա կռիւին երբ միջամտել կ'ուզեր թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ գլխէն և կուչէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ

Բ. ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏԸ

ԱՏԱՆԱՑԻ ՄԷՋ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

ԱՏԱՆԱ, 17 Հոկտ. 1902

Պատրիարքարանէն սրբագրեալ ցանկը ուրբաթ օր առաւօտուն հեռագրաւ հաղորդուած էր Պարտ. Պատուիրակ Գեր. Տ. Մովսէս Սրբազանին, որ նստանգիս վսեմապատիւ կուսակալ Պէքրի փաշային հետ մասնաւորապէս խորհրդակցելով որոշեց Բ. Նիստի գումարման ժամանակը։ Շաբաթ օր (12 Հոկտ.) համար պատգամաւորք փութացած էին տեղւոյս Մայր-եկեղեցին, իրենց պատգամաւորական վերջին պաշտօնին ձեռնարկելու համար։

Ժողովը բացուեցաւ ժամը 8ին (Ըստ Թ.) Կիլիկիոյ Ս. Աթոռոյն ծերունազարդ Տեղապահ Գեր. Տ. Կիրակոս Արքեպիսկ. Փէքմէզեան իր դիտդով և խորհրդաւոր ձայնի շեշտերով արտասանեց Տերունական աղօթքը։ Եկեղեցական պատգամաւորաց կողմանէ «Թագաւոր փառաց, Հոգի՛դ կենդանարար» հոգեյոյզ չարականը երգուելէն վերջ, Տ. Ղեւոնդ վրդ. Թուր Սարգիսեան քաղցր ձայնով կարդաց Ս. Աւետարանը։ Յետոյ դիւանական գրագիր Էմրինեցի Պէրպէրեան Մինաս էֆ. նախորդ նիստի տեսնագրութիւնը կարդաց, որ առանց դիտողութեան վաւերացաւ։ Այնմիջապէս վերջ Վսեմ. Կուսակալն՝ բոլոր պատգամաւորներ ներկայ գտնուելով բոլոր նիստերուն մէջ՝ անձնձիր և սերտօրէն կատարի իրեն յանձնուած հսկողի կարեւոր պաշտօնը։

Ի սրտէ չնորհաւորեց Գեր. Տ. Կիրակոս Սրբ. Փէքմէզեանը, որ իրեն հաւատարիմ և նախանձախնդիր ասնդասան պահպանեց Մայր-Աթոռոյն իրաւունքներն, և հակառակ իր խորհրդութեան՝ միշտ հաճեցաւ ներկայ գտնուիլ նիստերուն, և իրեն Սիսէն Մնրունի, երկայնամտութեամբ սպասակարիներով կաթողիկոսի ընտրութեան խղճի ու սրտի լիակատար գոհունակութեամբ անցունելու համար իր կեանքի կարճաւուր ձմեռուան մնացեալ օրերը։ Նաև չատագովելով կարգապահ անկողմնակալ ոգին Գեր. Տ. Մովսէս Ս. Կէօմրիւքճեանի, որ ծուլերէն անձնելով նկաւ հոս, և անապալով միշտ իր պարտականութեան նուիրական ձայնին կատարեալ անկողմնակալութեամբ և կանոնաւորութեամբ կատարեց պատրիարքարանէն իրեն յանձնուած այս կարեւոր պաշտօն, և յանուն ընդհանուր պատգամաւորաց չնորհակալութիւն յայտնեց Նորին Սրբազնութեան։ Այս ամենէն վերջ Արժ. Տ. Հայրը պատգամաւորներն ալ ի բոլոր սրտէ չնորհաւորելով չնորհակալութիւն յայտնեց անոնց և վերջացուց։

Վսեմ. Կուսակալն ալ չնորհակալութիւն յայտնեց Արժանապատիւ Տէր Հոր։

Պարտ. պատուիրակ Գեր. Տ. Մովսէս Ս. Կէօմրիւքճեանի օրհնութեամբ ժողովը փակուեցաւ ժամը 10ին։ Պատգամաւորները պաշտօն ուսին իրենց Նախագահին՝ Փորձադիր-Տեսուչ Սրբազանին, հեռագրաւ իմաց տալու համար քուէհամարի գործողութեան արդիւնքը։ Գ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքին։

Ընտրութենէն եաք նորընտիր Կաթողիկոսը չնորհաւորելու համար։ հեռագիր ուսին պաշտօնական ու անպաշտօնական անձինք պատուիրակ Տ. Մովսէս Սրբազան, Առաջն, փոխանորդ Տ. Գրիգոր քհնյ., Տ. Կարապետ քհնյ. Կիւլիւզեան, Հայր, Խորէն, Տ. Բագէոս վրդպ., Աստանայի Բազ. և Կրօնական ժողովները, Թաղ. Խորհուրդ։ դպրոցներու հոգաբարձութիւնը, ուսուցիչները, դասք քահանայից, վանականներէն՝ Գ. Կիւլպենկեան, Մկրտիչ Եղիազեան, Լ. Խուպէսրեան, Ղազարեան, Գաղազեան, Շանպազեան, Բէլիչեան, Ձերիսեան, Աւետիսեան և Ընկ., Բ. Պէնէլեան, Բ. Գ. Գալիկեան, Ս. Եղիազեան, Պզարիկեանք, Կ. Ներսեսեան, վանքին Աթոռակալը։ Թուզլաճեան Եղբարք, ևն. ևն., Մարտի պատգամաւորք, ամենայն պատգամաւորները մէկիկ մէկիկ հեռագրեցին։ Ընտրութեան ելքը ամէն մէկ պատգամաւոր իր փոխանորդ կոչուած տեղը հեռագրեց։

Ընտրութեան տեղեկագիրը պատգամաւորաց կողմէ ստորագրելէն յետոյ ուրբաթ Թրթաստով Պարիարքարան ղրկուեցաւ և ընտրութեան ելքն անմիջապէս Գ. Պոլսոյ Պարիարքարանի հեռագրաւ ուսին։ Գ. Պոլսոյ Պարիարքարանէն հեռագրաւ տրուեցաւ ժամը 10ին։ Պատգամաւորները պաշտօն ուսին իրենց Նախագահին՝ Փորձադիր-Տեսուչ Սրբազանին, հեռագրաւ իմաց տալու համար քուէհամարի գործողութեան արդիւնքը Գ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքին։

Ընտրութենէն եաք նորընտիր Կաթողիկոսը չնորհաւորելու համար։ հեռագիր ուսին պաշտօնական ու անպաշտօնական անձինք պատուիրակ Տ. Մովսէս Սրբազան, Առաջն, փոխանորդ Տ. Գրիգոր քհնյ., Տ. Կարապետ քհնյ. Կիւլիւզեան, Հայր, Խորէն, Տ. Բագէոս վրդպ., Աստանայի Բազ. և Կրօնական ժողովները, Թաղ. Խորհուրդ։ դպրոցներու հոգաբարձութիւնը, ուսուցիչները, դասք քահանայից, վանականներէն՝ Գ. Կիւլպենկեան, Մկրտիչ Եղիազեան, Լ. Խուպէսրեան, Ղազարեան, Գաղազեան, Շանպազեան, Բէլիչեան, Ձերիսեան, Աւետիսեան և Ընկ., Բ. Պէնէլեան, Բ. Գ. Գալիկեան, Ս. Եղիազեան, Պզարիկեանք, Կ. Ներսեսեան, վանքին Աթոռակալը։ Թուզլաճեան Եղբարք, ևն. ևն., Մարտի պատգամաւորք, ամենայն պատգամաւորները մէկիկ մէկիկ հեռագրեցին։ Ընտրութեան ելքը ամէն մէկ պատգամաւոր իր փոխանորդ կոչուած տեղը հեռագրեց։

Ընտրութեան տեղեկագիրը պատգամաւորաց կողմէ ստորագրելէն յետոյ ուրբաթ Թրթաստով Պարիարքարան ղրկուեցաւ և ընտրութեան ելքն անմիջապէս Գ. Պոլսոյ Պարիարքարանի հեռագրաւ տրուեցաւ։ Գ. Պոլսոյ Պարիարքարանէն հեռագրաւ տրուեցաւ ժամը 10ին։ Պատգամաւորները պաշտօն ուսին իրենց Նախագահին՝ Փորձադիր-Տեսուչ Սրբազանին, հեռագրաւ իմաց տալու համար քուէհամարի գործողութեան արդիւնքը Գ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքին։

Ընտրութենէն եաք նորընտիր Կաթողիկոսը չնորհաւորելու համար։ հեռագիր ուսին պաշտօնական ու անպաշտօնական անձինք պատուիրակ Տ. Մովսէս Սրբազան, Առաջն, փոխանորդ Տ. Գրիգոր քհնյ., Տ. Կարապետ քհնյ. Կիւլիւզեան, Հայր, Խորէն, Տ. Բագէոս վրդպ., Աստանայի Բազ. և Կրօնական ժողովները, Թաղ. Խորհուրդ։ դպրոցներու հոգաբարձութիւնը, ուսուցիչները, դասք քահանայից, վանականներէն՝ Գ. Կիւլպենկեան, Մկրտիչ Եղիազեան, Լ. Խուպէսրեան, Ղազարեան, Գաղազեան, Շանպազեան, Բէլիչեան, Ձերիսեան, Աւետիսեան և Ընկ., Բ. Պէնէլեան, Բ. Գ. Գալիկեան, Ս. Եղիազեան, Պզարիկեանք, Կ. Ներսեսեան, վանքին Աթոռակալը։ Թուզլաճեան Եղբարք, ևն. ևն., Մարտի պատգամաւորք, ամենայն պատգամաւորները մէկիկ մէկիկ հեռագրեցին։ Ընտրութեան ելքը ամէն մէկ պատգամաւոր իր փոխանորդ կոչուած տեղը հեռագրեց։

Ընտրութեան տեղեկագիրը պատգամաւորաց կողմէ ստորագրելէն յետոյ ուրբաթ Թրթաստով Պարիարքար

ի՛կարը թէ՝ Տաճարին մէջ և թէ դրան երկիցս առնուեցաւ։

* * *

Ա.Հաւասիկ կուսակալ Վսեմ. Վանի փաշայի գեղեցիկ ճառը Ազգային Ընտրողական Ժողովին մէջ արտասանուած։

Շու. Բ.Թիմատաքի մագասաը՝ թէշրիֆէն էվվէլ ղէյվէրի ղէպանը սատաքիմ օլան տուայի վաճիպուէնտի Բաթիշահիի թէքբար վէ մէհամիտի Սէնիէի Միւլիւքանէի եատու թէզքեր ի թէմէք իստէրիմ. Քազաթ Շէվքէթմէպա էֆէնտիմիզին ճէլիլլը Քիթիրը Սէնիէ վէ Քէզարիլը խալիֆը ուվիեէրի պիզիմ Թասվիր վէ Թասավվուրումզը պին գաթ Քէվքինէ օլուղունամա, պու վասիթէ իտարէի քէլմաման լիսան ամիզ գալբեար։

Նալբնզ յունու. տէյպիլիրիմ քի, եթաֆ վէ ինայաթը՝ էնվարը Քէյզ սատ հիսմ ու ճանէ սարի վէ զիւլալը քէրեմ ու սթուֆէթի հէր ճիհէթէ ճարի օլան վէլինիյմէթը ազատսիմիզ էֆէնտիմիզին արզուի Շէհրիեարիլէրի. Քիֆրաը միլլէթին հէր վէճհէյ թէէմինը էպապը սատաէթի տիր։

Նազարը չէֆազաթ էսէրը Շահանշէհրինէ ումում թէպասանէն հուզուզ միւսավի վէ չիմտիյէ գասարզիլր տէֆթանը սատազաթնիչանը հազրէթը Թաճարը ազամիլերի հազգլանը ինա իպգալ պոյուրատուգլարը նիմսը հիլէի սթբքէթբէրվերի պունա պիր սէլիսը քեսֆի տիր։

Եգիհիլէ Էրմէնի միլլէթի հազգլանա վազի օլան ինայաթը մէրահիմզոյոթէ պիր զամիմէի Քիրգա օլմազ իլդրէ, պու քէրրէ ատ 8-10 սէնէսէն պէրի մինհնալ օլան Սիս Կաթողիկոսլըզը կիպի նիչէ սարբլարատա պէրի թէէսսիս ինմիկ պիր քիւրսիի բուհանիէքիրին պիր եէտի իգթիսարա թէվմիրնէ իրատէ վէ Ֆէրման պույուրմուշլարը։ Ինչպս Ֆէրմանը հիքմէթպէյանին ղազմանը մէլիսնիմանի վէճհէլէ կէչնէրատ ալէյուսուլ թարաֆընընզան մուամէլէի իթթիսապիյէ իհրա գէլբնը մէրզ վէ իգթիսապը էքսէրիէնէ էանէ ալթը զաթըն էսամի ատֆթէրի Գապը Ալիյէ Թագիմ օլունմուշ իտի։ Պուքէրրէ չէրէֆվարիա օլան Թէլէկրաֆհանէի տրիսէ նամզեպէրատէն իշխունին ինթիանասրյա, Բարթողիմէոս վէ Մաթակ Խապաեան վէ Մովսէս Կէօմրիքճեան էֆէնտիէրին ինթիսապա զանունմասը կիր ու իշար պայրուլուեար։ Բարթողիմէոս էֆէնտի ատ իսթիֆա էլլէտիրյէն, չիմտի Կաթողիկոսլզա Սահակ Խապաեան վէ Մովսէս Կէօմրիքճեան էֆէնտիէրէն պիրիսի ինթիսապ զանմանամա աքը։

Պինանէն ալէյ, տէվլէթ վէ հիւքիւմէթինէ սարգ, միլլէթինէ մուիպ պիր զաթըն ինթիսապ օլունմասը է մագսատը մուգատասէս Շէհրիեարի վէճէլ, վազիֆէի ուպուտիեէթին իֆասը սիրէ ա ա գալբեար։ Աբթգ պու պապաէքի մէռուրիէթի մանէվիյի, մզսպիեզաթը վիճանիէի ամիւշիւէրիգ, անա կէօրէ հարէքէթ իթմէլի, վէ սիլահիէթինդի հիւսը նիյեէթ վէ կիսի սատազաթա թէվֆիք էյլէմէլիֆիր։

Կաթողիսալզգ կիպի էն պէօհիբգ ղիեսէթի բուհանիեէյի հաեիզ օլաճագ զաթըն ֆազիլէթը ինանիեէթ թէմամզլզ ճամի օլմասը էլպէթէ նազարը ազգգաթա ալընճագ աքը։ Ինտիմատէն ալի ֆազիլէթ իսէ, սատազաթ սոր. չունի քի սատազաթգն նէթիճէսի՝ սվվէթ ու միլլէթինէ հիւսը խրամէթ տիր։

Մալիւմ տիր քի իսթիլանգը մէզ. էկ՝ իթթիհատը գամիմէթէ մանի օլամազ, չունի քի ումումմզզը մէճմաի սամի, մէրգէզը մուալլաի իրթիպաթը, գիր Պարկեահի տատէթ տիր. ումումմզզն համիի եէկեռանէսի գուրէթ իւլ ուհունը Օսմանեան օլան պիր մէթպուզ մուազզամ աքը քի օ ատ ՋՐԼԼՈՒԼԼԱՀ ՖԻԼ ԱԼԷՄ չէվքէթլու։

գուարէթլու, ազամէթլու Ղազիի պէ միւատանի ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԳՏ ԻԻԼ ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԸ ՍԱՆԻ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի տիր։

Ճինանն, լիսանը, գրեսֆէթին սուվէրը միւխթէլիֆէսի արատաքի ահենկի իմթիազը, բարզթաի մանէվիեէի, միւնասպէթի տարմէեի թազիր վէ իսլալ իտէմէզ։

Զիրա Ֆազիլի պէչէրիէ լիսանատ ատէիլ՝ վիճանատ, ազվալատ ատէիլ՝ էֆալատ, սուրէթատ ատէիլ՝ սիրէթատ տիր, զաթէն գավմիէթ իթիպարբլլա արամբզատ նէ՞ Ֆարգ օլապիլիր. հէբիմիզ պիր Բաթիշահը սահեի ճէլիլը սասէթինէ եաշաեար, մէքեարիմ վէ ինանընամ միւթասավիէն հիսսէեապ օլուեորը։

Հէբիմիզ պիր տէվլէթին պէնտէսի, պիր վաթանը բէրվէրատի, պիր չէմին բէրվանէսիերզ։

Շու հալաէ Թաֆսիլաթը զահէտէ Ֆահտէ կէօրէմէմ։ Ինթիհասպէն հիւանի սուրէթլէ բէզիրեար խիթամ օլմասընը հիմմէթինիզէն ինթիզար վէ թէզաեիատի էօրմիս իհլալը հազրէթը Բաթիշահի թէմէննիեաթընը թէզքեար էյլերիմ։

* * *

Կիլիկիոյ Կաթող. Ընտրութեան կրկին նիստերուն մասնակցող պատգամաւորները, եւ իրենց ձայները։

ՍԻՍ.— Տ. Կիրակոս եպիսկ. Բէքմէզճեան (2 ձայն) 2. Սահակ Ծ. վրդ. Զօլագեան, 3. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Թուր-Սարգսեան, 4. Տ. Յարութիւն քնյ. Փափազեան, 5. Յարութիւն էֆ. Սմմիկեան, 6. Գաբրիէլ էֆ. Գասարճեան։

ԱՏԱՆԱ.— 7. Տ. Յակոբ քնյ. Վայվայեան (2 ձայն), 8. Դաւիթ էֆ. Ուրֆալեան, 9. Մանուկ էֆ. Շահպազեան, 10. Կարապետ էֆ. Գազանճեան, 11. Յովհաննէս էֆ. Թէրզեան, 12. Կիրակոս էֆ. Քէչիչեան, 13. Սմբատ էֆէնտի Աւետիսեան։

ՊԷՐԻՊԷԹ.— 14. Յարութիւն էֆ. Ներսէսեան, 15. Գրիգոր էֆէնտի Ունճեան։

ՄԷՐՍԻՆ.— 16. Մկրտիչ էֆ. Զէլվէեան, 17. Աբրահամ էֆէնտի Սէլեան։

ՏԱՐՍՈՆ.— 18. Կարապետ էֆ. Պասչէճեան, 19. Ռուբէն էֆ. Փիլոյեան, 20. Կիրակոս էֆ. Քէչիչեան։

ՀԱԼԷՊ.— 21. Աբրահամ քնյ. Երեւանեան, 22. Տ. Արսէն քնյ. Եէմէնիճեան, 23. Յարութիւն էֆ. Ուրֆալեան, 24. Լութֆիկ էֆ. Խուպէսէրեան։

ՐԻԼԻՍ.— 25. Գէորգ էֆ. Կարիկեան։

ՄԱԼԱԹԻԱ.— 26. Տ. Արսէն քնյ. Եէմէնիճեան, 27. Գալուստ պէյ Կիւլպէնկեան։

ՊԷՀԷՍՆԻ. — . . . . . .

ՀԻՄՍԻՆ-ՄԱՆՍՈՒՐ.— 28. Յարութիւն էֆ. Ներսէսեան։

ԿԻՒՐԻՆ.— 29. Խորէն Ծ. Վ. Դիմաքսեան, 30. Մկրտիչ էֆ. Զէլվէեան, 31. Յարութիւն էֆ. Պէսէլեան, 32. Հաճի Յարութիւն էֆ. Պ. Պզտիկեան։

ԶԷՅԹՈՒՆ.— 33. Մկրտիչ վրդ. Թապագեան (2 ձայն) 34. Յակոբ էֆ. Ուրֆալեան (2 ձայն)։

ՀԱՃԸՆ.— 35. Տ. Խորէն Ծ. Վ. Դիմաքսեան, 36. Տ. Գրիգոր քնյ. Ներկարարեան, 37. Յակոբ էֆ. Թուր-Սարգսեան, 38. Կիրակոս էֆ. Քէչիչեան, 39. Գէորգ էֆ. Գալուստեան։

ՖՈՒՐՆՈՒՋ.— 40. Առաքել էֆէնտի Զաղանեան։

ԵՈԶԳԱՏ.— 41. Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. Թուր Սարգիսեան, 42. Տ. Ղեւոնդ քնյ. Տ. Սահակեան, 43. Յակոբ էֆ. Թուր-Սարգսեան, 44. Սարգիս էֆ. Պզտիկեան։

ՏԻՎՐԻԿ.— 45. Լութֆիկ էֆ. Խուպէսէրեան։

ԱՅՆԹԱՊ.—46 Տ. Կարապետ քնյ. Կիւլեսիզեան, 47. Գալուստ պէյ Կիւլպէնկեան, 48. Արտաշէս էֆ. Թահմազեան, (2 ձայն)։

ԱՆԹԱՔԻԱ.—49. Թադէոս վրդպ. Պիսմանեան, 50. Յակոբ էֆ. Սիմոնեան, 51. Միսաք էֆ. Գազազեան։

ՄԱՐԱՇ.—52. Տ. Վարդան քնյ. Տ. Մինասեան, 53. Հաճի Կիրակոս էֆ. Զօրպաճեան, 54. Յարութիւն էֆ. Տօլապճեան, (2 ձայն)։

ՏԱՐԷՆՏԷ.— 55. Տ. Գրիգոր քնյ. Ներկարարեան, 56. Յարութիւն էֆ. Պէսէլեան։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂԵՐՁԸ Տ. ՄԱՂԱԿԻԱ Ս. ՊՈԼՍԻՈՒՐԳԻՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր,
Նախագահ Ազգ. Կեդր. Պատկ. Վարչի.
է կ. Պոլիս

Այսօր մեր սրտեր տնպատմելի ուրախութեամբ կ'ասլցուին ի տես սուգի բարձման Մեծի Տանն Կիլիկիոյ այրիացեալ Աթոռին։ Ընտրութեամբ Կաթողիկոսի մը յանձին Ամեն. Տ. Սահակ Ս. Արքեպիսկոպոս Խապայեանի, շնորհիւ Նորին Կայս. Վեհափառութեան հարազատամտ հոգածութեան և հպատակասէր առատագութ խնամոց։ Ուստի կը փութամք ներկայիս յանուն բանաւոր Հօրին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, թախանձագիր խնդրել Զերդ Ամեն. Սրբազնութենէն, որ բարեհաճի այսու երջանիկ առիթի և մեր երախտագիտական բուռն զգացմանց և սրտագին բարեմաղթութեանց թարգման կանգնիլ յառս վեհապանծ Գահոյից Օսմ. մեծազոր կայսեր եւ Օգոստ. Վեհապետին որոյ գորովագութ սրտի լիսարուռն շնորհները կը վայելեմք, որ աւուր և հայրական խնամարկու ոգւոյն չքնաղ և նոր բանս հաստատաց հանդիսատես կը լինիմք ամէն առթի մէջ։

Անհնար է մեզ, Ամեն. Ս. Հայր, չը յիշել սատ նաև այն երախտագիտական զգացումները, զորս կը տածեմք հանդէպ Նահանգիս Վսեմ. կուսակալ Պ.ին փաշայի՝ որ վարչական ամէն բարիմանութիւններով օժտեալ եւ իբրեւ հաւատարիմ ներկայացուցիչ Նորին Օգոստ. Կայսրութեան, ոչ միայն աշխատասիրաբար կանգնեալ աշխատութեամբ ջանահնար կը լինի նահանգիս նիւթական ու բարոյական բարգաւաճման, այլ և մաց կորովի եւ ազնիւ սրտի զգացումներով բարեհաճեցաւ սատարել նաև Կաթող. ընտրութեան գործին յաջողութեան, ընծայելով առ այն հնարաւոր ամէն դիւրութիւններ և ընտրական կրկին ժողովոց մէջ թարգման հանդիսանալով իր Օգոստ. Վեհապետին բարի տրամադրութեանց, որոց ցայսուն ապացոյցները վայելած եմք արդէն յընթացս երկար տարիներու։ Նմանապէս Մէջթիւսիի պէշ ըստ բարձրագոյն հրամանի անձնանբրոյթ իւր հոկողութեան պաշտօնը լրիւ կատարած ըլլալուն համար զմեզ շնորհապարտ թողուցած է։

Նաև անհնարն շնորհակալութիւն և սրտաբուղխ երախտագիտութիւն կեդր. Պատկ. Վարչութեան կրկին ժողովոց Գերաշնորհ, Արժ. և Վսեմափայլ անդամց և ի մասնաւորի Ամեն. Սրբազան Նախագահին որ հիանալի շրջահայեցութեամբ և հեռատես խորհրդածութեամբ յաջողեցաւ փայլուն և յոյժ գովելի ելք մը տալ երկար տարիներէ ի վեր առկոխ մնացած և Հայ համայնքին և մասնաւորապէս Կիլիկեցոց համար գերազանցարէն կենսական և բազմակնիռ եկեղեցական խնդրոյ մը։ Արդարեւ շնորհակալութեան արժանի է Պատկ. Վարչութենդ այն խորհրդածութիւնը, որով պատուիրակութեան պաշտօնին կը կարգէ եկեղեցական մը որ իր բարձր պաշտօնին գիտակցութեամբ յաջողեցաւ պակել Պատկ. Վարչութեան և Կիլիկեցւոց իրաւունքներն ու ակնկալութիւններն։

Արդ, նուիրական պարտականութիւն մը կը համարենք մեր անկեղծ շնորհակալիքն յայտնել եռանդագին միլեալ վեհոգի եկեղեցականին, արժանաբար ներկայացուցչին կեդր. Պատկ. Վարչութեան, Գեր. Տ. Մովսէս Եպիսկ. Կէօմրիւքճեանի, որ իր անձին վրայ միացուցած վարչական երբեակ ընտիր յատկութիւններ, խոյտասարիկն, ազդեցիկասրիկն և անձնանուիրասրիկն, յաջողեցաւ գրական և պատուաբեր ելք մը տալ ընտրական կենսական խնդրոյն որ մատնոգութեան առարկայ մը դարձած էր Պատկ. Վարչութենդ և համայն Կիլիկեցւոց։ Թոյլ տուէք՝ Սրբազան Հայր, որ անգամ մը եւս չեչտնք սոյն երբեակ ձիրքերը, զորս այս առթիւ այնքան օգտակարապէս ի հանդէս ածեց Պատր. Պատուիրակն և աներկբայ եմք որ Պատկ. Վարչութենդ եւս համամիտ պիտի դանուի մեզ, ի նկատ առնելով այն փափուկ հանգամանքը, զոր ստացաւ խնդիրը վերջին պահուն, մանաւանդ երբ եռաւնուն ցանկը կազմող սրբազաններէ մին հրաժարեցաւ։ Ընտրական դործողութեանց օրինակելի կանոնաւորութիւնն և ի ձեռին ունեցած հրահանգին ճշդիւ գործադրութեան նախանձախնդրութիւնն ի հանդէս կ'ածէին Սրբազան Պատուիրակին բազմամեայ փորձառութիւնը։ Իսկ ցվերջ ընտրութեանց, իր կղզիացեալ դիրքով եւ անկողմնակալ վերաբերութեամբ փայլուն ապացոյցը տուաւ իր ուղղամտութեան։

Գալով անձնուիրութեան որ ամենամեծ առաքինութիւնն հանդիսացած է Նորին Սրբազնութեան, բացալոյա կը փայլէր այն հրապարակային յայտարարութեանց մէջ, որով Նորին գերապատուութիւնը քուէարկութենէ առաջ ի ներկայութեան ժողովրդեան հոծ բազմութեան, ամենայն ուրախութեամբ կը ներկայացնէր զԱմեն. Տ. Սահակ Աբքեպիսկ. Խապայեան իբրեւ արժանաւորագոյն ընտրելի Կաթողիկոսութեան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ և կը խնդրէր պատգամաւորներէն որ իրենց քուէներն կեդրոնացնեն յիշեալ արժանաւորագունին վրայ և իրեն համար չատ համարելով այն երբեակ պարտները, զորս վայելած եմ, կ'ըսէր Գեր. Պատր. Պատուիրակն. յիշելով նախ պատուիրակութեան պաշտօնի կոչումը. Բ. իր անուան ընտրելեաց վեցանուն և եռանուն ցանկերուն մէջ գրուիլը. Գ. որ աւելին է, ութ տարիներէ ի վեր առկախ մնացած այսպիսի կենսական ընտրութեան մը խնդրոյն այսօր իր պատուիրակութեան միջոցաւ յաջող ելք մ'ունեցած ըլլալը։

Ուստի, մեր սրտագին երախտագիտութիւնն յայտնելով Գեր. Մովսէս Ս. Կէօմրիւքճեանի սոյն անձնանուիրելի ծառայութեան համար, որ անմոռանալի պիտի մնայ Կիլիկիոյ Թեմականներու սիրտերուն մէջ, կը մաղթեմք իրեն համար կեանք և կարողութիւն։

Արդ, ոչինչ կը մնայ մեզ, Հայր Ս. եթէ ոչ թախանձագին խնդրել Զեր Ամենապատուութենէն ընդունիլ մեր որդիական անկեղծ սրտի երախտագիտական զգացումներն և յայտնել մեր շնորհակալիքը Պատկ. Խառն Ժողովոյ կեդր. Վարչութեան։

Մնամք մեծարանօք պատգամաւորք
Կիլիկիոյ Կաթող. ընտրութեան
(45 պատգամաւոր 62 ձայնով։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ կաթողիկոսական ընտրութեան տեղեկագիրն ալ որ Տ. Մովսէս եպիսկոպոս Կէօմրիւքճեանի. Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս Բէքմէզճեանի և թէ՝ բոլոր պատգամաւորաց կողմանէ ստորագրուած է, երէկ Պատրիարքարան հասաւ, և Ս. Պատրիարքը՝ Խառն Ժողովը հրաւիրեց նիստ գումարել, վաղուան համար, ուր հարկ եղած պաշտօնական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին։

ԲԱՂԱՒԱԿԱՆ Ժողովը նիստ գումարեց երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Անդամներէն ներկայ էին, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Միհրան էֆ. Սէթեան, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան և Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

Ս. Պատրիարք Հայրն ժողովին հաղորդեց Կիլիկիոյ Կաթող. ընտրութեան առթիւ թէ ի պատասխանի Ս. Պատրիարք հօր և Ս ան ժողովոյ ուղղած շնորհաւորական հեռագիրներուն, երեւաղէմի Ս. Պատրիարքէն և թէ Նորընտիր Կաթողիկոս Տ. Սահակ Սրբազանէ հասած հեռագիրները։ Ժողովը այս առթիւ յարգարական խնդրոյ վրայ խորհրդակցութիւններ ունեցաւ։ —Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պաշտօնագրով մը ծանուցած էր թէ Հիւանդանոցի շէնքին կից մէկ պարտէզը վարձակալին կողմէ մասամբ գրաւուելու փորձեր կ'ըլլան, և այս առթիւ կարգ մը առաջարկութիւններ ընելով արտօնութիւն խնդրած էր գատ բռնելու յիշեալ վարձակալին և ուրիշներու դէմ։ Ժողովն օրինաւոր դատեց Հոգաբարձութեան առաջարկը և արտօնեց որ դատավարութիւնը տեղի ունենայ։

Ժողովը քննեց Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան տեղեկագիրը, որ ստորագրուած էր Ընտրողական Ժողովոյ նախագահին և անդամներու մեծամասնութեան կողմէ, ինչպէս նաև անոր դէմ մատուցուած դիտողագրերը։ Ընտրութեան տեղեկագրէն վերահասու ըլլալով որ ընտրական գործողութիւնք կատարուած են օրինաւորութեան պայմաններու համաձայն, և միւս կողմէ նկատելով որ եղած առարկութիւնները եթէ սադ իսկ ըլլան, չեն զօրեր ընտրութիւնը ապօրէն համարել և անոր ընդհանուր արդիւնքը բեկանել, հաստատեց կատարուած ընտրութիւնը և մերժեց նորընտիր անդամց ոմանց կողմէ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻՆԻՆ ԹԷՖԵՐԻԳԱՍԸ (101)

ՄԻԻՍԹԱՆԹԼԳՔՆ ԷՍՕՐԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՏԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

ԵՐՐՈՐԴ ՍԷՆԷ ՍՕՆՐԱ

Մագսիմ սարարաբ, Մ. Բէրնօլէնին եւրէք չարբընթքսը արթաբ։

Նինա.—Նէ ճաճիպ պիր հալ, սէնին իթհամբնա հիւքմ իթաիրտեի պէնճէ մէճնուլ աբր. լաքին պու անաէ թալէհիմիզի պու նօգթաի մէսէրբէթ իսալ իաէն ձէնապը Հագգա Թէյէքքիւր իսէրիմ, քիւչիւք իքէն էքսէրի բէաէրինի օգրտուղը վագթի սանա «էօյաու» ճէվապընը վէրիր իսիմ։

Սօնրալարը իսէ, ուզուն միւսահէպէլէրիմիզ էսնասնա էլլէրիմի էլլէրինին իչինէ ալուպ, թահսիրլէ իչինի չօգ վագթտան պէրի մէզարտա զանն իթտիեին ինտանը սիմասընը եւրզիւմաէ կէօրմէք իսթէեր իմիչին կիպի պանա պագար իսին։

Մագսիմ, սէվկէ՛լի օղլում, սէնի ալտատմըշ իսիմ։

Մագսիմ վալիտէսինին գօլունտան թութուպ տիթրէեէրէք սրգար։

Նինա.—Բէյէրին պէր հաբաթ տրր, էվվէլճէ լանէթ իթտեհիմիզ ահվալը մէնհուսէեէ չիմի թէչէքքիւր իսէլիմ, սէնաէն սօնրա տիւնեատա էն զիեատէ սէվտիեիմ վէ՝ սէնին տէ պահսի հաբաթը օլան հէր քէսսէն զիեատէ հիւրմէթ լաբզ օլան տաէմի պու սահէէ պուլտուղ։

Էլինի ուղատպ, Մ. Բէրնօլէնի կէօսթէրէրէք.

—Իչթէ բէտէրին, տիզ չէօք օղլում, պէնիմ գատար սէվմեէ պօրէլու օլտուղընն տաէմլէ իլք տէֆա օլարագ գարչու գարչուեա կէլտին...։

Մագսիմ քէմալը տէրէճէտ միւթէեոր օլուպ, քէնտի գուվվէթինէն իւթիւն օլան պու գուվվէթէ մուգավէմէթ իսէմէեուպ հալընն իւզերինէ տիւշտիւ։

Մ. Բէրնօլէն իւսթինտէ օթուրտուղը գօլթուղը իթէրէք չիտէթլէ օղլունտան թարաֆա աթըլուպ, էլլէրինէն թութարագ գալարրտը. գալպի իւզերինտէ գուվվէթլէ սրգրպ, հընչկերա հընչկերա տաղտեարագ տուտագլարը արասընտան.

—Օղլո՛մ, օղլո՛ւմ, տէեէ սէօյլէնտի։

Վէ պատէհու Նինաեը տա քէնտինէ չէքիպ օնու տա գօլլարը արասընա ալարագ, տիւնեատա եալընդզ սէվմէքէ օլտուղը պու իքի վիճուտի թուղը միւտտէթ սրգար։

Մ. Բէրնօլէն չօճուղունը եանը պաչընա օթուրտուպ, եիւզիւնէ պագմաղա տօյմազտը. պունլարընը գարչուսընտա տեագտա տուրմազտա օլան Նինա՝ մաղրուրանէ ժօրժա Մագսիմի կէօսթէրէք ատտի քի։

—Պագ օղլուն նէ գատար կիւզէլ տիր, պէնիմ իչուն նէ՞ գատար ղայրէթ իսէր պէնի նէ՞ գատար սէվէր իսի։

Մ. Բէրնօլէն — Մագսիմ, նիչո՞ւն պանա տսրլ իսմինի իսապէր վէրմէտին։

Մատտամ Մարիոն միթատճիպանէ.

—Նասը՛լ սէօյլէսին։

—Էօյլէ եա՛, քէնտիսինէ իլք սօրտուղում սիւալ ֆամիլեասընը, իսմի իսի. պանա ճէվապ օլարագ ֆաքիր վէ ղայրը մալիմ պիր ատէմին չօճուղը օլտուղունը սէօյլեուպ, Մագսիմտէն պաչգա իսմիմ եօգ տրր ատտի, պունա էվվէլճէ պիր մանա վէրէմէտիմ իսէ ատ, սօնրատան իսմինի ագլամագտա պիր մէնֆաաթ օլմատըղընը զանն իթտիմ։

Պէն իսէ, տաճա զիեատէ ատան իղահաթ տսիղ իչուն էմր վէրմիչտիմ. վալիտէն պանա կէլիպ հագգընտա իղահաթ վէրէճէք տատմէրտէն տաճտ էվվէլ կէլտի։

—Նասը՛լ օլտա էօյրէնէճէք օլտուղըմ պու իսմի պէնտէն նիչո՞ւն սագլատը իսի։

Մագսիմ.— Պէն պիր բէտէրիմ օլտուղունտան պաչգա պիր չէյ պիլմէղ իսիմ քի. ատլիէնին իսթինթագ իսէճէի մաղնուն հագգընտա էթրաֆըլը իղահաթ տսղ իթմէքլիեի սէօյլէտիեինի պիլիր իսէմ ատ, մահէղա վալիտէմին սատագաթը տատխիլինատ ատճագ քէնտինէ տտա օլան պիր սըրրընը խալագա իֆտա իթմէք իսթէմէղ իսիմ։

Մ. Բէրնօլէն.— Հիսսիեաթինին նեղագէթինի անլատտրմ օղլում, հայֆա քի սէն քէտինի պիլա մէնֆաաթ ֆէտտա իթմիշ իսին չունքի պիզ պու հաբզգէթի ազ վագթ իչինատ էօյրէնէչէք իսիք։

Նինա Մագսիմին ալընտան էօբէրէք.

—Զէվա՛լը Մագսիմճիսիմ, սէտ։

Մ. Բէրնօլէն Մագսիմին թոսիսինի թատմիմ իլէ տեաղա գալգտը, Նինա իլէ Մագսիմ չաչրրուպ եիւզիւնէ պագա գալարլար։

Բէրնօլէն.—Նէ ալէա, քէնտիմիզի խաթրրալար իլէ մէսուտիէեթիմիզ իչինատ ունութատուգ, տաճա չալըշմաղա մուհթաճ իլ վար Մագսիմին հէնուզ մանպուս օլտուղունը ունութմատալը, թահիրէեի սիպիրլի իչուն իճրա իսրէճէք պազը էֆալ վար տրր՞։

Պունլարը սէօյլէտիքճէն սօնրա, պիր քէրրէ իչինի չէքտի քի, ֆունլրն գատիրինի անճագ քէնտիսի թագտիր իսէպիլեօրտր։ Տագրխանէի եանընա կիտիպ, մէնտը մուհաքէմէ գարարտամէճինի եազմաղա պաչլատը։

Պունը եազար իքէն, միւսթանթըգըն էլլի տիթրէր իսի. պու անաէ Մ. Բէրնօլէնին իրթինքապ իթմէքտէ օլտուղը իլ պէօեիւք վէ մուհիմմ իսի. չիմտիքի եազմագտա օլտուղը պու մէնթը մուհաքէմէ գարարնամէսի էվվէլճէ Մագսիմին իրճամրնա տահր գալէմէ տլարը իսթինթագնամէեի թէքզիպ իլէ օնրն հիւքմիսի ֆէսխ իտիպ, Մագսիմին մատուսիմեէինի միւչիր իսի. էվվէլճէ մագնուսը հէյեթը իթհամիեէ կէօնտէրմէեէ քեսֆի պիր սուրբէլէ եազմըշ օլտուղը իսթինթագնամէեի պազը ճիհէթլէրիլէ գէյմէթէն տիւշիրիւպ թէքմիլ էսպապը գատիմէեի ճէրն իթմէքտէ իսի։

Մ. Բէրնօլէն պէօյէ հարէքէթ իթմէքտէ հագգը օլուպ պու մէսէլէնին հաքիմի իսէ վիճատնի իսի. ճանպա պունատան մին մի իսի. խայր չունքի միւսթանթրզ պու. գարարնամէերի. զար իլէն, էնին նատ բարմագլարին իրթա իթմէքտէ օլտուղը ալչագլուղ կէօրմէմէք իսթէնիր իմիշ կիպի կէօզլէրինի գարարճասընա եազմագտա գիրա տր. լաքին չիմտի թանզիմ իթմէքտէ օլտուղը քեղղըտ՝ մէէմուրիէթինէ տաթր օլմատուպ, անճագ վազիֆէի բէտէրանէսինի իֆա իթմէք իչուն օղլունընա սէէմէթինի թէտիրա իսէն պիր քեղղընը եազան պիր բէտէր իսի։

(Տէվամ)

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Կէտիկ-Փաշայ, Հայոց եկեղեցվի փողոց, 8 սենեակով, պարտէզով, և առատ ջուր ունեցող քարուկիր առանձին վարձու պիտի տրուի։ Փափաքողները կրնան դիմել Մեծ Նոր Խան թիւ 38, Սրամ Թագորտեանի։

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱ ՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐՆԱՆ

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԻ

ԹԷՄԱՐԸ ԻԼԷ ԱԽՋ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէտի՝ Գալաթատա Գարաքէօյտ։ Շիւպէլէրի՝ Սթանպոլտա Սուլթան Համամ ճատտէսինտէ Ալլահվէրտի խանընատա վէ Պէյօղլունատա Ճատտէի Քէպիրտէ 333 Ն՝ ատարէտէ

Մէզքիւր ֆատրէխանէլէրտէ պիլճիմմէ մուամմէլաթը սարրաֆիյէ իսրա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէխանէսինտէ մէթանէթի վէ պէտէլը իճարէնին ազլըզը իլէ հէր տիւրլու ըէն գապէթլէրէ թէֆիվվիւգ իտէէք սուրէթտէ խուսուսի գատա տարիրէտի մէվճատ տրր։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի իլէ Գէյ Օղլու չիւպէսինտէ պանգա իլէ մուամմէլէսի օլտուգունու միւսպիթ էվրագը հարվ օլանլարտա մահսուս սալօնլար մէվճուտ տրր։

Սթանպոլ չիւպէսի՝ էմթէա իւզէրինէ բարտ իգրաղ վէ Սիրքէճիտէքի խուսուսի տէքօսընա էմանէթ սուրէթի իլէ իմթէա գապուլ իտէր։

ԿԻՐԱԿՆՈՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բանկալթի, Առեւտրական Վարժարանին մէջ

Կիրակնօրեայ վարժարանի դասերը կը սկսին Նոյեմբեր 3, կիրակի օր, ժամ 7ին (ը. թ.)։

Եօթն ամսոց մէջ միայն (կիրակի օրեր 3 ժամ զբաղմամբ) կ'ուսուցուին.

1. ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ.— Առեւտր. օրէնք, տողորութիւնք, գործառնութեանց եղանակներ և այլն։

2. ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.— Պարզ տոմար, կրկնատոմար, բազմատոմար և ընթացիկ հաշիւներ։

3. ՀԱՇՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտուրի մէջ պատահած ամբողջ հաշիւներ։

ԱՄՍԱԿԱՆ 20 ԼՐՇ. ԿԱՆԽԻԿ

Ցաղղեալք կը ստանան վկայագիր։

Ծրագիրը Հէ կը տրուի Մարգարեան և Պալենց գրատուններէն, Զագամաքճըլար։

Այս ճիւղերուն և լեզուաց վրայ մասնաւոր դաս առնուլ փափաքողք հաճին իրենց հասցէն հաղորդել մեզ, քառթ փոսթալով մը. Առեւտր. Վարժարան-Բանկալթի, մեր հին գերեզմանատան դիմաց։

5—3 ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ՏԵՏՐ ՄԵՆԱԳՐՈՑ

Զոր գծագրած ու վիմագրած է Պետրոս Վ. Քալունի, արհեստին վերջ չկնայ ծայր կատարելութեամբ, Եւրոպայի նմանորինակ զարդագրերու հետ մրցելու չափ։ Կը պարունակէ 700 տարբեր վայելչագարդ ձեւերով գոյնզգոյն անդրանիկ զարդագրեր, իրենց տեսակին մէջ նոր, առաջինն ու վերջինը։ Դեր. Հօր այս արուեստագիտական նոր գործն իբրեւ մենագիր զարդատուներու հաւաքածոյ մը չտա ու չտա օգտակար է ապագրիչներու, փորագրիչներու, վաճառականներու նոյնպէս ամէն նրբաճաշակ անձանց համար, Նամանաւանդ վարժարանաց մէջ եռագոյն ճիւղին աշխատողաց, ինչպէս նաեւ հարսանեաց, հրաւիրագրերու և ճերմակեղէններու մարքա դնելու համար։ Թէեւ 25 զրշ. ի որոշուած է սոյն տետրը ծախել, սակայն Աշխէան Դրատունը կես առ կես 12 զրշ. ի զեղչած է անոր գինը։ 6—4

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄՍՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բեռ, Մեծ-Փողոց, Աղա Ճամիի կողմը, Լիւսէնպաուրկ տեսարանին կարգը, թիւ 124

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լնտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենասասիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ ատենուան մէջ հատատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածելու պայմանաւ։

ԲՈՂՈՐՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկի, բլաթինի և քաւչուքի վրայ նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռաններ»։ Շատ փտած ակռաները և լնտերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

Կարօտեալց ձրի դարմանում

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻՆ

Խօսելու, Կարդալու եւ Գրելու ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

METHODE PRATIQUE
De Langage
de lecture et d'écriture

ԵԹԷ այս նոր հեղինակութեան չնորհիւ ալ Գաղղիերէն լեզուն չսովրիր, ուրիշ միջոցի մի՛ դիմէք. ապահովապէս ընդունակութիւն չունիք. որովհետեւ այնչափ Դիւրին ՍՈՓՈՏ և ԲՆԱԿԱՆ մէթոտի մը հետեւած է այս գրքին հեղինակը որ, ամէնէն կուլ աղան կամ մոռացկոտ մարդու իսկ առանց յոգնելու և առանց զգալու ինքնաբերաբար կը յաջողանայ գաղղիերէնի մէջ և օր մ'ալ կը տեսնէ որ ամէն բան կրնայ խօսիլ նոյն լեզուով ամէն գրուած կը հասկնայ և ամէն բան կը գրէ անսխալ օս քերականական ճշդութեամբ։

Մինչեւ հիմա այսպէս գործնական դասագիրք մը չէ հրատարակուած, ո՛ւ մեր մէջ և ո՛չ ալ օտար լեզուներու մէջ։ ԳԻՐՔ չէ ասիկա, ՓՈՐՁ ԴԱՍԱՏՈՒ Ս՝է որմէ կրնայ գաղղիերէն սովրիլ թէ՛ դպրոցական աղան և թէ՛ գործի ատր անձը։

Գինն անհաւասալի կերպով ածան

3 ՂՐՈՒՇ

Դպրոցներու և մեծաքանակ գնողներու ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ

Կը ծախուի «Մանզումէ»ի խմբագրատունը և խմբագրատան դրան կից ՎԱՖԱՆ դրատունը։

Դրատուներէ պէտք է 20 փարա առնէլի ղրկել։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

Բնական, Քալաքական և Տեղագրական ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս Տարր. դասընթացքի

Ա. և Բ. Տարիներու

Համանայն կրթական ծրագրի

Ուսումն. Խորհրդոյ

Գին 100 փարայ

Կեդրոնատեղի Պէրպէրեան Տպարան

ՁԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ՍՈՒԱՆՁԱՆՇՈՐՀԵԱՔ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ

Դրասենեակ Հաճօրալո խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑՈՒԻՉ՝ Գ. ՅԵՐՈՒԱՆԵԱՆ

Ձէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ձէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր. և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆր. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամրողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ձէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՇԱԷԵԷ ՍԱՄՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱՔ ՄԻ ԷՏԷՎԱՔ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 ֆքսքոզսօնսնտա 28 մտաալա իլէ 16 պէօյիւք միւքեֆաթա նսիլ օլմուշ տրր։

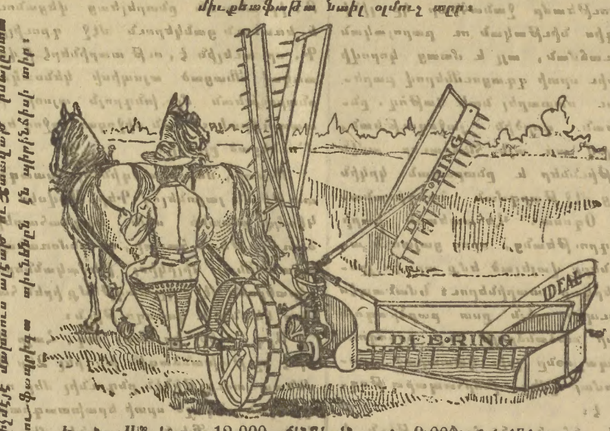

Մալլամ Ամբրէսա 12,000 ճէնտրէրին պուչ 9,000ով ծախուիլ տրր։

1901

Իչթէ եէնի պիր ապրրա տուխուլ ֆէյէնիք։ Միրուր խէն զէման գիմամ եիւզ սէնէի կէնմիշ, պիտնէն ալէյ վուգուտը թարիխպէ արրասընա գալտ օլունմուշ տրր։ պու տէվրին թէրագգէյեաթը՝ ալէյ ումամ չաեանը հարէթի պիր ֆորմատուութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ՄԱՍՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵԷՄԻԶՏԷՆ ՀԱՄԻՏԻՅԵԷ ՖԷՍԼԷՐԻ

Մայէր Շահանէլտ Սթանպոլտա Ֆէրիքէօյիւնատ թէէսիս իթտիկմիզ «Համիտիէ» ֆէս ֆապրիգասը մամուլաթը՝ էվլորա մալլաթճիտան գաթ գաթ իսթիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օլտուղը կիպի, ֆէյլաթճա տա էնվէյ պուլունտուղը ճիհէթլէ, տախիլ մամուլաթըմըզին ռէվանքնը թէէմին իթմէք արզուսընա պուլունան միւհիրէրէմ էհալիմիզի էզէր ճիհէթ մէճմուն իթմէքտէ տիր. էքսէն մագասատրմզ միւսի թէրբուլըմըզը տախիլն իսմ իթմէքէնէպիլիր իհթիյաճատա վարէսթէ գալմագ նօգթալարընա միւնհասըր օլուպ, պու. էմէլին հուսուլի իսէ, եվրոբա մալլարընա հէր վէճհէն ռիւճհանիյէթի պիթթէհրիպէ սապիթ օլան իչպու մամուլաթը տախիլիյէմիզէ էհտիյի քիրամն լայզը օլտուղը տէրէճէտ ռապպէթ պուլուրմալարընա միւթվագգէֆ տրր. չյանը իգթիիսար պիր ճիհէթը տախի ֆապրիգամզ վուգուտ պուլան սաթրլտան 100 տէ 3 տիսի եազիմը ատարը ճէէրրիյարինէն Պանգէֆճազ չըմէնտաքէրինէ մաէլմէնտունէ թէրք իթմիշ օլտուղու կիպի, Տար իլ Սաճէդէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիէ Սասնակ մէքթէպինէ 150 ատաբ մարիւկիլ ֆէս իհտա իթմէք սուրէթիյլէ տէ հարագը համիյէթէ մուվաֆֆագ օլմուշ տրր։ Իչպու ֆէսլէր եաղմուրատան թէրտէն պօղուլմատըղը կիպի, գալբգ տախի ինթէմէզ. իսլանան ֆէսլէրին ատէէ մէքտէտ հագգը օլուպ պու մէսէլէնին հաքիմի իսէ վիճատնի իսի. ճանպա պունատան մին մի իսի. խայր չունքի միւսթանթրզ պու. գարարնամէերի. զար իլէն, էնին նատ բարմագլարին իրթա իթմէքտէ օլտուղը ալչագլուղ կէօրմէմէք իսթէնիր իմիշ կիպի կէօզլէրինի գարարճասընա եազմագտա ալմագտա տրր։ լաքին չիմտի թանզիմ իթմէքտէ օլտուղը քեղղըտ՝ մէէմուրիէթինէ տաթր օլմատուպ, անճագ վազիֆէի բէտէրանէսինի իֆա իթմէք իչուն օղլունընա սէէմէթինի թէտիրա իսէն պիր քեղղընը եազան պիր բէտէր իսի։

(Տէվամ)

ԱԹԼԱՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ 1808ԻՆ

ՅՕՐԺ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

	Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած. —	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԶԱ ՍԻԹԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՆԵՌՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ.	5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Ծովի, ցամաքի Գեղեցիկ ճամբորդութեանց Ցեղեցուցանելու համար, Բեռնատարով երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայմաններով սակագիններ։

ՀՈՒՅՍԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱԾ ԴԻՄ

Վէնքէրթիւրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր շատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Դրասենեակ Պոլիս, Թոմրքճ խան, թիւ 11

Դեր. Գործակալ — Ընդհ. Գործակալ

ՆՇՔՕՂԼ Ա. ՀԱՅՐԻՍՏԻՍ — ՅՕՐԺ ՆԱՔԻԷԼ

ՀԱԳԻԳԻ ԻՒՂ ՔԷՕՃԷ ՄԱՐԳԱԼԸ ՌՈՒՍ ԼԱՍԹԻՔ ԻԹԹԻՐԱՍԸՆԱ ՏԸԳԱՑԻ

Մէթոտէթ վէ նէճասէթի ումումի թանը թէսլիմմնատ պուլունան հագգիի Ռուս լասթիքլէրինէ կէօսթէրէն բաղպէթ հասպիտէ բիացամզը պիր չօգ թագիրատէր կէթիրիմիշ, վէ տարբ. քեանեքլար՝ միչթէրիլերին ինանլէթինատն իսթիֆատէ թատէրէք պուգիտի մալլարը հգգիգի Ռուս լասթիքի տէչու ο ֆիչաթլա նասթատ պուլանմուչլար տրր։ Պինանէնտի հագգիի Ռուս լասթիքլէրինին տըլ թարաքնատաքի ալէտատթա, խուսուսի իչինատ (1860) թարիխիլէրնատա լարագ Սէն Բէթէրսպուրի քէտիմէպ մուհարրեր օլան իչ քեօղ մարգալարէ ֆիրմանը նարգարտ տագգարի ճէլպ էյլեր վէ հագգիի Ռուս լասթիլերինին թագիտալէրտէն ֆարկը պուլմը պու նօգթա օլտուղը իչուն ատ թրճրլարտան պու իչ քեօղ մարգարենը օգտագործմասընը պէտան իսէրիսմ։

Պիւլմում մէմալիքի Օսմանիյէ իչուն եէկեանէ վէճիլ

էմ. Ժ. ՄԷՐՃ ԱՆԴԱ

24—12